

Ökumenikus istentisztelet, Hága, Szentcsalád templom, 2022. VIII.28.

Textus: Jn. 6:26–27

Egy történet szerint volt egyszer egy kisfiú, aki mindig csak játszadozott a kenyérral, amikor evett, csak morzsálgatta, szórta; nem becsülte. Megharagudott a kenyér és elbujdosott. Egy idő után a kisfiú elkezdte keresni a kenyeret, mert éhes lett, de nem találta sehol. Az édesanyja elküldte a pékhez, hátha ott van a kenyér. A pék el kellett, hogy keserítse a kisfiút, hogy nem tud segíteni rajta, s küldte tovább a molnárhoz, ám a kenyér ott sem volt, s a fiú mehetett tovább a gazdához. Mivel a kenyér a gazdánál sem volt, a kisfiú éhségében és fáradtságában keservesen sírni kezdett. Annyira, hogy a gazda megszánta és elkérte a fiú sapkáját, rakott neki bele búzaszemeket, amikkel elküldte a molnárhoz, hogy örölje meg. A molnártól a pékhez ment a fiú, ott megkapta a megsütött kenyeret, amivel mehetett haza az édesanyjához. Soha többet nem játszott a fiú a kenyérral, nem morzsálgatta, nem játszott vele, mert már tudta, hogy mennyi fáradságos munkába kerül, amíg az asztalra kerül a drága kenyér.

Egy darab kenyeret akkor tudunk igazán értékelni, amikor szükségünk lenne rá, de nincs. Jólétben és bőségben hajlamosak vagyunk elfeledkezni arról, hogy nem természetes az, amikor van mit enni, van kenyér az asztalon. Van, hogy valamit nem annyira szívesen eszünk, de még az is jól esik, ha más nincs. Azt mondják, az éhség a legjobb szakács...

A kenyérré, az ételre szükség van az életben maradáshoz. De vajon az ember nem több-e, mint csupán hús és vér, ez a fizikai valóságunk? Hiszen hogyan lehetséges az, hogy az ember olyan körülmények között is képes életben maradni, amely mindennek nevezhető, csak emberinek nem. Jól fogalmazza ezt meg Hamlet a dán királyfi, amikor azt mondja: *"Több dolgok vannak földön és égen, Horatio, mintsem bölcselmetek álmodni képes."* (Shakespeare)

Jézus kenyeret adott több ezer embernek, s amikor ezek Jézus keresésére indulnak, és megtalálják, azt mondja nekik, hogy nem azért keresik, mert a kenyérszaporítás csodájában jeleket láttak, hanem azért, mert jóllaktak.

Ismerjük a mondást: *Panem ez circenses*. Juvenalis mondta még jóval azelőtt, hogy a Római Birodalom széthullott volna: *"Mert ez a nép már rég — amióta vevő szavazatra nincs — túltette magát minden gondon, s akitől rég vesszős bárd, sereg és hatalom függött, ma egészen meglapul és csak e két dolgot kívánja szorongva: circuszt és kenyeret..."* (Muraközy Gyula fordítása).

Ha jól megvizsgáljuk az ember történelmét, megláthatjuk azt az ismétlődő mintát, hogy egy civilizáció akkor kezdi meg a szétesését megelőző mélyrepülését, amikor a hatalomvágy és a telhetetlenség válik az elsődleges mozgatórugókká. Ilyenkor jó módszer lesz a figyelem elterelése; legalábbis egy jó ideig.

Jézus szavaiból egyértelműen kiderül, hogy az őt keresők csupán az egyik alapszükségletet kívánták kielégíteni, pedig az embernek azt kellene keresnie, amit a rozsda nem emészt meg, sem pedig a tolvaj nem lopja el (Mt 6:19). Olyan eledelért kellene fáradozni, amely az örök életre táplál bennünket. Vágyik az ember az olyan eledelre, ami nem fogy el, mint ahogy a soha ki nem apadó vízre is; ezért kérte azt Jézustól a samáriai asszony (Jn 4.).

Úgy tűnik, Jézus egyre csak ismétli, hogy a hallgatósága megértse végre: mindaz, ami ehhez a földi élethez kapcsolódik, csak időleges, valójában az a fontos, ami ez élet után következik. Porból lettünk és porrá válunk, de ezzel szemben áll ott az örök élet ígérete. Ő, az Emberfia az, aki minket abban részeltethet, mert erre felhatalmazása van Atyjától, a Teremtő Istentől.

A Jézust körülvevő emberek felteszik az arra vonatkozó érdeklődő kérdést: *"Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?"* amire a válasz egyértelmű és egyszerűnek is tűnik: *"Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit ő küldött."* Ám ez korántsem olyan egyszerű, mert az a bizonyos hit nem megy olyan egyszerűen. Ezért érkezik azonnal az ellenkérdés: *"És te milyen jelt mutatsz, hogy miután láttuk, higgyünk neked?"*

Előbb látni, s csak azután hinni — így volt ezzel Tamás is, a 'hitetlen', s azok a szavak, amiket Jézus neki mondott, végül is a mi történetünkben szereplő embereknek is szólhatna: *"Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek."* (Jn. 20:29)

Jézus válasza formabontónak tűnik kortársai szemében, akik Mózesre hivatkoznak, aki mannával etette őseiket a pusztai vándorlás során, amit a mennyből kaptak: *"Bizony, bizony mondom néktek, nem Mózes adta nektek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az Isten kenyere a mennyből szállt le és életet ad a világnak."* (Jn 6:32–33)

Ettől a pillanattól fogva már nem akarják tudni, hogyan cselekedhetnék Isten akaratát, hanem azt a kenyeret kérik, ami életet ad a világnak. Amikor nem csak azt tudják meg, hogy ő az, Jézus ez az életre tápláló eledel, hanem azt is, hogy aki őhozá jön, sem megéhezni, se megszomjazni nem fog többet; Jézus az ígérethez hozzáfűzi azt is, hogy ő ezt már korábban is mondta, de nem hisznek benne, annak ellenére sem, hogy már látták őt (v.36).

Az ítéletnek tűnő szavakhoz hozzátartozik a kegyelem biztatása: *"Akit nekem ad az Atya, az mind énhozá jön, és aki énhozá jön, azt én nem küldöm el. Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert az én Atyámnak az az akarata, hogy annak, aki látja a Fiút és hisz benne, örök élete legyen; én pedig feltámasztom őt az utolsó napon."* — ezek az utolsó szavak emlékeztethetnek bennünket arra a bibliai versre, amit úgy szoktunk emlegetni, hogy az evangélium dióhéjban. (Jn 3:16)

Amikor minderre az a körülállók válasza, hogy ők ismerik Jézus szüleit és az nem lehetséges, hogy ő a mennyből szállt alá, Jézus megismétli a szavait, mintha a figyelmet vissza akarná hozni — vagy dehogy is, éppen ellenkezőleg, a távolra akarja irányítani a figyelmet, mintha azt akarná mondani, hogy ne arra tekintsünk, ami az orrunk előtt van, hanem váltsunk perspektívát és nézzünk távolabb: *"Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem."* (v.51).

Ezekre a szavakra pedig hitetlenkedve kérdezik egymástól a zsidók, hogy Jézus hogyan adhatná nekik a testét eledelül...

Néhány percen belül az Úr asztalához járulhatunk, hogy vegyük a kenyeret és a bort, amelyek Jézus megtörtetett testét és kiöntött vérének jelentik a számunkra. Ezek által a jegyek által részesülhetünk Jézus áldozatában, mintegy egyesülve vele. Vele halunk meg és vele is támadunk fel, amint azt meg is ígérte. Az áldozatban való egyesülés jelenti a benne való hitet.

Államalapításunk ünnepe mellett a mostani az újkenyérért való hálaadás is. Az öröm afelett, hogy minden körülmények ellenére is megtörténhetett a betakarítás és kenyér kerülhet az asztalunkra. Hálánk és örömünk közepette ne feledkezzünk meg azokról, akik nem lehetnek biztosak abban, hogy egész évben lesz kenyerük, mert azt a szárazság vagy a háború nem teszi lehetővé.

Nem lehet reményünk a jövőre nézve a nélkül a hit nélkül, hogy Isten gondoskodik rólunk, s mindarról, amire nekünk az élethez szükségünk van. S nem csupán a saját jövőnkbe vetett remény vész el e hit nélkül, hanem az utánunk jövő generációk jövőjébe vetett remény is.

Hit nélkül nincs reményünk sem ebben az életben, sem pedig az örökéletben.

Ragadjuk meg Jézus kinyújtott kezét, higgyünk benne: egyedül ő táplál bennünket az örökéletre.

Ámen.

Sólyom Uzonka Lilla